

Jon Benito

«Garaiko kezka eta egoerei erantzuten diet poemekin»

Orain dela bi hilabete ikusi zuen argia *Aingurak erreketan* poeman zaraustar gazteak argitara eman duen lehen liburua da. Bain ziren bere poesia batzuk Vladimir brigaden fantzineetan. Eus belaunaldi berriari ateak ireki dizkio.

Y ainara gorostitzu

Nolatan poesia liburu bat; zerk bultzatu zaitu *Aingurak erreketan* idaztera?

Nik liburu hau oso gauza naturala bezala ikusten dut, behar batzuei erantzuten diona. Ez nau ezerk bultzatu bereziki liburua ateratzera, ez adinak ez ezerk. Niretzat, produktuak eta mezuak sekulako garrantzia dute, eta mezu hori helarazten saiatu naiz. Zerbait kontatzeak bultzatu nau poesia liburu hau idaztera, eta idatzi nuena kaleratzera; komunikatzeko beharra ikusten dut, eta behar horretan tematzen naiz. Zerbait komunikatu ahalik eta gertuen, poesiak horretarako baliabideak baititu; horregatik daude hainbeste irudi, telefonoak, mezuak, mezuak bidaltzeko botilak, esan gabeko hitzak...

Zure liburua kokatze-ahalegin bezala definitu izan duzu, espazio bilaketa bat bezala.

Liburu hau nortasun bilaketa bat da, hainbat gauzaren artean; nik garrantzi handia eman diot ikuspuntu propioa edukitzeari, gaur egun oso zaila delako pentsamendu propioa izatea, pentsamendu bakarraren garaian bizi garelako. Zail delako kritikoa izatea. Lehendabizi aztertu nahi izan dudana nire harremana izan da beste pertsonekiko, giza kolektiboekiko, lurrarekiko, nire auzoarekiko, herriarekiko... Nortasun bilaketa hori nire sustraletara ere bideratzen da.

Konpromisorako eskaintza eta bidaierako proposamena da zure poema baten titulua, bi ardatz horien artean kokatu behar al dugu zure liburua?

Pertsona konprometitutzat daukat neure burua, eta gaur egun asko esatea da hori; nik uste dut pertsona oro dela zerbaitekin konprometitua, eta nik horren aldeko hautua egiten dut, konpromisoaren aldekoa. Sinesten ditugun ideiak defendatzeko beharra ikusten dut. Baina bestelako konpromisoaz ari naiz hemen, irakurleari interpetatzen zaio hein batean, gonbita egiten zaio: lotu dakion bidaieri.

Nora joatea proposatzen du *Aingurak erreketan* liburuak?

Nik poema hauek idatzi nituenean, bazen konstante bat nahi gabe errepikatzen zena: bidea. Eta gonbit hori aurkeztu besterik ez dut egiten; irakurle bakoitzak markatu behar du bere bidea eta bere helburua. Gonbit hori, azken finean, aurrrera jotzeko da, ez geratzeko leku berean beti, ez etsitzeko, akatsetatik ikasteko, inperfekzioetatik ikasteko... Azkenean, liburu hau ikasketa bidaia bat da. Bidea egitea proposatzen du liburuak, bidea egiteak utopiara gerturatzen gaitu.

Etsipen giroa sumatzen da lehen poemetan, eta amaiera aldera itxaropenari lekua egiten diozu...

Azken Portuko laguna

Herritarra eta auzokidea dut Beni. Zaraustarra edonor izan daiteke, baina ez Azken Portukoa. Eta Beni Azken Portukoa da. Sasoi bateko Azken Portukoa behintzat. Nekazari, langile edo etorkinen semea, alegia.

Malatesta batailoian eta trenbideak egiten ezagutu ditugu bere aitonak *Aingurak erreketan* liburuan. Eta oraindik betaurrekoak zituenean aitak Partidu Komunistako tabernara eramaten zuela aitortzen digu poema berean. Azken Portu ezagutzen dutenek badakite Beniren etxe parean zegoela taberna hura. Beharbada inor gutxi gogoratuko da, baina Leninen harrizko bustoa ere bazen taberna hartan. Poetari arrastoa utzi zion nonbait taberna hark, eta Vladimir Brigadak taldean ezagutu genuen gero. Lubakietako gudariak trikitiak alaitzen zituen gudari haren kontuak irakurritz. Gaur egun, argazki denda bat dago taberna hura zegoen lekuan. Argazkiek iragana gordetzen dute. Baina taberna haren argazki ederrena Beniren poemetan aurkitu dugu guk.

Lehen lanak literatura lehiaketan saridunak biltzen dituzten liburuetan irakurri genizkion, eta harrituta geratu ginen hain gaztea izanik hainbeste irakurri zuela nabaritzen zitzaion poeta harekin. Anduren azken saiakeran irakur daitekeen moduan, «idazlea irakurle amorratua da edo nekez izango da idazle». Bada, Beni, sekula inon ezagutu dugun irakurle sutsuenetakoa zen, eta hainbaten poema liburuak ia buruz erreztatzen zituen. Harriagarria. Urteekin eta lanekin batera heldutasuna ezagutu diogu, eta mutil serioegia ere ez ote den galdetzen dute batzuek. Ez dute ezagutzen. Behar ditugun horietakoa da, besterik gabe. Lanerako gogoia benetan baliatzen duena. Ausarta. Isila. Baina eraginkorra. Beni, hitz batean.

Gari Berasaluze
Vladimir-eko kidea

